

СТАНОВИЩЕ

в конкурс за заемане на академичната длъжност "Доцент" по направление 4.2. Химически науки (Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активни вещества), за нуждите на Катедрата по Химия към Природо-математическия факултет на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, обявен в ДВ, бр. 57 от 04.07.2023 г.

Кандидат: гл.ас. д-р Радослав Людмилов Чайров

Рецензент: проф. д-р Рени Емил Калфин, Ръководител на научно направление „Биологични ефекти на природни и синтетични вещества“ при Институт по невробиология, БАН

В конкурса участва единствен кандидат, химик със специалност „Биологичноактивни вещества и лекарствени средства“, притежаващ образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Органична химия“, който заема длъжността „Главен асистент“ в Катедрата по Химия към Природо-математическия факултет на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ в Благоевград.

Гл.ас. д-р Радослав Чайров е подредил материалите за конкурса коректно, в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ „Неофит Рилски“. Акуратно представените документи спомагат пълно и точно да се оцени цялостната дейност на кандидата.

АНАЛИЗ НА КАРИЕРНИЯ ПРОФИЛ НА КАНДИДАТА ГЛАВЕН АСИСТЕНТ Д-Р РАДОСЛАВ ЧАЙРОВ

Радослав Чайров е роден 7 май 1985 г. в град Перник. Средното си образование той завършва през 2005 г. в Професионалната гимназия по техника и строителство „Архитект Йордан Миланов“ в родния си град. Като висшист със специалност „Химия“ Радослав се дипломира през 2011 г. в Природо-математическия факултет на Югозападния университет в Благоевград.

През периода от 2011 до 2014 г. Радослав Чайров работи като химик-аналитик в Балканфарма, град Дупница. От 2014 до 2017 г. той е редовен докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“ в Благоевград. Чайров защитава в срок на 26 октомври 2017 г. дисертационния си труд на тема: „Синтез и анализ чрез HPLC на аналози на

противовирусни препарати". От 1 септември 2017 г. той е назначен като асистент на основен трудов договор в Природо-математическия факултет на Югозападния университет. От 2019 г. и понастоящем д-р Радослав Чайров е главен асистент в същия университет.

Д-р Чайров е ръководил два научно-изследователски проекти, участвал е в 7 такива и има три патента като изобретател.

Анализът на кариерния профил на кандидата показва, че главен асистент д-р Радослав Чайров притежава необходимия трудов стаж, умения и квалификация по специалността на обявения конкурс.

ОЦЕНКА НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

В конкурса за „Доцент“ д-р Радослав Чайров участва с 13 научни публикации, 3 патента и 23 резюмета от научни форуми в страната и чужбина. Кандидатът прилага също така 30 цитирания на свои статии.

Като хабилитационен труд д-р Чайров представя 6 научни статии в реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Web of Science и Scopus). По този начин от показател „В“ кандидатът събира 105 точки при изискуем минимум от 100 точки.

С оригинален принос е синтезирането на естери на абакавир. Д-р Радослав Чайров показва, че един от тези новосинтезирани естери притежава ниска цитотоксичност и висока анти-HIV-I активност в MT-4 клетки, също така ниска митохондриална токсичност и висока генетична бариера за резистентност.

Новосинтезирани от кандидата са естери на антихерпесното лекарство ацикловир с холева, хенодеоксихолева и дезоксихолева киселини като Чайров демонстрира, че модифицирането на ацикловир с жлъчни киселини е успешна стратегия за създаване на предлекарства с повишена противовирусна активност.

Радослав Чайров е синтезирал деветнадесет аминокиселинни аналози на амантадин и римантадин, като е изследвана тяхната противовирусна активност *in vitro* срещу грипен вирус А, щам H3N2. Оригинални са данните, че най-висока противовирусна активност, съчетана с ниска цитотоксичност, показва аминокиселинното производно на римантадин с глицин. Радослав установява, че същото производно е с изключително висока стабилност *in vitro* в човешка кръвна плазма в продължение на 24 часа.

С оригинален принос е синтезирането на адамантаново производно с противовирусна и антипаркинсонова активност, приложимо за превенция и лечение на заболявания, свързани с нарушение на синтеза и екскрецията на допамин.

Д-р Чайров е един от изобретателите на метод за получаване на инхибитор на вирусната невраминидаза, който блокира M2 протонния канал и установява неговото приложение за лечение на вирусни инфекции.

Радослав Чайров е член на колектива, който патентова антагонист на N-метил-D-аспартат (NMDA) рецепторите с антимикробна активност, приложим при пациенти с болестта на Алцхаймер с бактериална и гъбична инфекции, причинени от клинично значими, условно патогенни бактериални видове и гъби.

В заключение научно-изследователският профил на кандидата е изцяло в областта на химията на природните и физиологично активните вещества, като основните му проучвания са върху пътищата за получаване на разнообразни производни (амиди, естери) на утвърдени лекарствени средства с оглед изпитване на тяхната биологична активност. Д-р Чайров получава нови данни за структурното разнообразие на новосинтезираните биологично активните съединения и тяхната химична стабилност във водна среда с различни физиологични стойности на рН.

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ „ДОЦЕНТ” И СЪОТВЕТСТВИЕ С ДАННИТЕ НА КАНДИДАТА

Количествените критерии и съответствието им с данните на кандидата са обобщени в таблицата:

Група от показатели	ОБЛАСТ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ 4. „Природни науки, математика и информатика“ 4.2. Химически науки	Национални изисквания за академичната длъжност „доцент“	Показатели на кандидата за академичната длъжност „доцент“
А	Показател 1	50	50
Б	Показател 2	-	-
В	Показател 3 или 4	100	105
Г	Сума от показателите от 5 до 9	200	200

Д	Сума от точките в показател 11	50	60
Е	Сума от показателите от 12 до края	-	40 +

Представеният от гл. ас. д-р Радослав Чайров доказателствен материал показва ясно, че кандидатът изпълнява минималните национални изисквания за академичната длъжност „Доцент“, като ги надхвърля с 15 точки. Също така д-р Чайров покрива допълнителните изисквания на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за показателите в група Е. При самооценката си кандидатът скромно е посочил събрани от него 30 точки в група Е, но в действителност тези точки надхвърлят 40, както следва: 20 точки за участие в международен научен проект финансиран от Фонд „Научни изследвания“; 20 точки за ръководител на национален научен проект финансиран от Фонд „Научни изследвания“ плюс по 1 точка на всеки 5000 лева привлечени в ЮЗУ по този национален договор, ръководен от д-р Радослав Чайров.

КРИТИЧНИ БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

Критични бележки към кандидата нямам. Препоръката ми към д-р Чайров е след заемане на академичната длъжност „Доцент“ въз основа на придобития професионален опит като ръководител на договор за млади учени с Фонд „Научни изследвания“ да кандидатства за по-голямо финансиране на научната си дейност от национални източници и да ръководи докторант.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ КАНДИДАТА

Познавам д-р Радослав Чайров лично от работата ни по научно-изследователски проекти и участията в научни форуми. Мога да кажа, че той е много скромен, коректен, етичен и отдаден на работата си колега. Неговият професионален опит и качества се оценяват много добре от колегията.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Главен асистент д-р Чайров напълно отговоря на условията, определени от Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото приложение и на Вътрешните правила за развитие на академичния състав в Югозападния университет „Неофит Рилски“ за заемане на длъжността „Доцент“.

Всичко казано до тук ми дава основание за изцяло положителна оценка на кандидата и също така убедено предлагам главен асистент д-р Радослав Людмилов Чайров да бъде избран да заеме длъжността „Доцент“ по направление 4.2. Химически науки (Биоорганична химия, химия на природните и физиологично активни вещества) за нуждите на Катедрата по Химия към Природо-математическия факултет на Югозападен Университет „Неофит Рилски“ в Благоевград.

08.10.2023 г.

Изготвил становището:

(проф. д-р Рени Калфин)